

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: letočno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto jutraj.

Komunizem — za druge!

Vedno bolj prihaja na dan, kako se dejansko izvaja komunizem v Rusiji. Načela privatne lastnine so se oprijeli najprej gospodje voditelji komunizma sami. Zdaj dobi ta, potem zopet drugi zaslužni voditelj kak grad, lepo vilo, dragocenosti, ki so preje bile last raznih ruskih bogatašev in knezov. Vse to obdarovanje se krije z masko »zaslužnja«. Nihče ne pove, da je to premoženje bilo preje tudi na tak ali na podoben način »darovano« — daroval je vedno narod, obdarjeni pa so bili vedno tisti, ki so slučajno imeli moč v rokah.

Kakor pri teh stvareh, je tudi drugače geslo komunizma samo za maso delavstva, da se ga vara. Recimo pri tovarnah. Rekli so, da bodo delavci postali lastniki tovarn. Sedaj pa vidimo, da so dejansko delavci še večji reveži v tovarnah, imajo še manj govoriti kakor kedaj preje. Na videz je lastnica država, dejansko pa je vse last bogatih židov, ki so državi posodili denar in dobili v izrabljanje velike tovarne, rudnike in druga taka podjetja. To je bila sijajna kupčija za žide. Prišli so ceneje do tega premoženja, kakor če bi ga morali dejansko po vrednosti odkupiti.

Ni čuda, da prihajajo sedaj vesti iz Rusije, da so v komunističnih vrstah samih se začele nove nasilne organizacije, ki se pripravljajo, da bodo s sedanji voditelji morali ravno tako napraviti, kakor se je preje napravilo z ruskimi grofi in baroni. Boljševiški voditelji dobivajo grozilna pisma, vedno bolj na široko postavljajo stražo okrog sebe, vedno ostreje kaznujejo delavstvo, kjer ga zalotijo, da pripravlja pritožbe, borbo zoper nove »odrešilne« izkoriščevalce delavstva. Izključena iz stranke, pošiljanje v Sibirijo so na dnevnem redu. Mnogi so slučajni, da so se srečali v Sibiriji z ljudmi, katere so pred leti sami tja poslali.

Naši mladi intelektuali, ki so nositelji komunizma v naših krajih, vsega tega ne vedo, ker tega nočejo vedeti. Mlada kri jim ne da miru, hočejo nekaj novega, če ne gre pametno, pa naj gre nespametno, samo da gre proti obstoječemu redu. Če bi se te mlade moči osredotočile proti zlorabam sedanje človeške družbe, če bi se posluževale pravih sredstev, ki res vodijo do uspeha, bi tudi mi delavci imeli kaj od tega. Sedaj pa vidimo, da vsak tak mlad petelin neha peti komunistično pesem, kakor hitro se je prikopal do dobre službe. Samo delavci smo vedno na istem, samo mi smo, pa tudi bomo nosili breme socijalnih krivic, ki ne bodo nehale, če bodo taki »voditelji« vodili boj za nas, ki vidijo v tem boju le svojo lastno korist.

Delavci vedno bolj vidimo, kaj smo imeli od svojih socijalističnih voditeljev, kaj imamo pričakovati od teh širokoustnih mladih neizkušenec. V resnem in odločnem boju zrelih mož bo naša zmaga, nikdar pa ne v izkričevanju nerazsodnih mladičev, ki priznavajo komunizem le za druge, zase pa tako dolgo, dokler jim to ne gre v živo.

Komunizem je kapitalizem!

Med delavci so še nekateri tako zaslepljeni, da ne vidijo, kako je nemogoče, da bi zmagal tisti, ki je sam kapitalist nad kapitalizmom. Ne vidijo, da je komunizem sam najbolj kapitalističen, saj je vendar vseeno, ali je kapitalist eden, ki ga poznaš, ali je nekdo drug, ki je skrit za kolektivom. Kapitalizem je kapitalizem, pa naj bo nabarvan rumeno ali rdeče.

Komunizem je fašizem!

Delavci smo se morali zelo boriti, da smo prišli nekoč do svojih najprimitivnejših pravic glede javnega življenja in sodelovanja. Te pravice tepta v prvi vrsti fašizem, ki ne priznava nobene svobode. Če pa kdo primerja fašizem in komunizem, pa naj najde razloček, če ga more. Komunizem je sam najhujši fašizem, je samopašen, ki ne priznava nikake svobode posameznika.

Morali so ga poslušati, a ne bo mu pomagalo.

(Iz govora pregnanega abesinskega neguša na izrednem sestanku Zveze narodov v Ženevi.)

V Ženevi na izrednem zasedanju Zveze narodov zbrane zastopnike 52 pri Društvu narodov včlanjenih držav je presenetil 30. junija nastop pregnanega abesinskega neguša. Uspelo mu je, da se je zmuzal v sejno dvorano, kjer je imel globoko zasnovan govor, ki je zadel na odmev pri tlačenih narodih; med tem, ko bodo velesile šle preko te javne in upravičene obtožbe na dnevni red v prilog Italiji.

Abesinski cesar je povedal zastopnikom 52 držav, da se je Italija 14 let vestno in dosledno pripravljala na vojno, toda vse te priprave bi ji ne bile pomagale nič, ako bi nekatere evropske velesile ne čutile potrebo, da kupijo prijateljstvo Italije s tajnimi pogodbami. Dobesedno je rekel neguš:

»52 držav, zbranih tukaj v Ženevi, mi je lani oktobra meseca zatrjevalo, da napadalec ne bo imel uspeha. Med temi državami so bile tudi nekatere, ki se štejejo med najmočnejše velesile na svetu. Jaz sem imel zaupanje v Zvezo narodov, v njene obljube in njeno zvestobo. Mesto tega pa sem moral doživeti, da moja domovina ni mogla dobiti zadostnega orožja za svojo obrambo, med tem ko je pa Italija imela vsega dovolj. Prišel sem v Ženevo, do tistih 52 držav, ki so mi tako za gotovo obljubile, da napadalec ne bo imel uspeha, sedaj tukaj javno pred vsem svetom vprašam, kakšno dejansko pomoč so one dale Abesiniji? To vprašanje postavljam radi tega, ker sem se na njihove obljube zanašal, in sicer sem se zanašal tako dolgo in tako trdno, da sem dosledno odbijal vse številne ponudbe italijanske vlade, da naj sklenem mir z odstopom malih delov abesinskega cesarstva. Italijanske ponudbe so bile v moj priloga. Toda nisem maral varati svojega naroda, niti nisem hotel izdati svojega nemajnega zaupanja do Zveze narodov, ki se je tako širokoustno postavila ob mene, da brani mojo slabo državo. Poleg tega pa sem še moral doživeti, da so se

tri evropske države, ki so istočasno proglasile svojo zvestobo do Zveze narodov, postavile naravnost proti meni in so z odprtimi rokami šle na pomoč napadalcu s tem, da se niso udeležile slabotnih sankcij, ki ste jih proti napadalcu tukaj sklenili. Vse moje prošnje, da bi dobil od 52 držav, ki so mi obljubile pomoč, kakšno večjo denarno pomoč, so ostale brez uspeha. Mojih pozivov nikdo ni poslušal, čeravno so členi pakta Zveze narodov, na katerega ste vsi prisegli, v tem pogledu jasni in prozorni. Nam ste uporabo edine železnice prepovedali, napadalcu ste jo sedaj popolnoma izročili, da jo uporablja po mili volji. Slovesno izjavljam iz tega mesta, da se abesinski problem ne bo reševal na takšen način, dokler obstojajo še kot veljavni in za vse enako obvezni zakoni mednarodne morale. Prišel sem semkaj, da vam izrečem zadnji poziv, da posredujete v prilog mojega naroda, ki se je moral krivici kloniti zato, ker ga pravica ni podpirala. Če boste to storili, bo zgodovina beležila vaše dejanje, če tega ne boste storili, ne boste mogli uiti njenemu prokletstvu.«

Navedeno je majhen del iz dolgega in stvarnega cesarjevega govora.

In kak odgovor je prejel na vse resnične besede in pravične zahteve? Ali so mu mar zastopniki 52 držav obljubili, da mu bodo pomagali ali vsaj skušali pripomoči do pravice? Kaj še! Poročilo iz Ženeve ob koncu neguševega govora pravi:

»Ko je neguš nehal govoriti, je nastal na galeriji velik hrup. Skupina italijanskih časnikarjev je začela neguša izžvižgavati in ga obmetavati z raznimi psovskami. Seja je bila zaradi tega prekinjena in je predsednik sveta Zveze narodov dal nalog, da dotične časnikarje aretirajo, kar je bilo takoj izvedeno.«

Aretacija par italijanskih kričavcev je vse, kar je in bo prejel dobri neguš od Zveze narodov, v katero je stavil vse upe lastne osebnosti in celotnega abesinskega naroda!

Smisel komunistov za izobrazbo in socijalnost.

Komunistična skrb za izobrazbo v praksi.

Levičarji naglašajo, da so proti Bogu in veri, katero hočejo nadomestiti z izobrazbo. Izobražen naj bo proletarec, potem bo zavrgel tudi Boga in vero vanj. Kako zgleda skrb skrajnih levičarjev ali komunistov za ljudsko izobrazbo, nam najlepše kaže Španija. Španska levičarska vlada je po mnogih krajih prepovedala katoliške šole. V kraju Santa Cruz de Mudela so zaprli vse katoliške šole, čeprav je ugovarjalo 800 družinskih očetov. V Guadalajazi so prepovedali šolo redovnic, kjer so sestre brezplačno poučevale revne otroke. Dalje so morale uršulinke v Siguenci zapreti svojo šolo. Podobne stvari poročajo iz drugih španskih pokrajin. V Sallentu so otroci brez šol, čeprav so starši vložili ugovor pri vladi. V Orenseju so zaprli štiri semenišča. Mesto Toledo naj bi namesto katoliških šol dobilo 14 državnih, vendar se je občina izjavila, da nima denarja zanje. V Madridskih šolah ni za več tisoč otrok nobenega prostora. V Antequeri bi morala vlada ustanoviti 20 šol, ker je zaprla katoliške šole, a tudi tu ni denarja zanje. V Salamanci pa je še huje: ondi bi morali dati otrokom 40 novih šol —, cesar pa država ne zmore. Našteti primeri so vzeti iz Španije, ki je v najnovejšem času zapadla iz Moskve organiziranemu komunizmu. Če se bo med Španci usidrilo komunistično zapiranje kat. šol, bode Španija poleg požga-

nih ter uničenih cerkev, samostanov in raznih katoliških ustanov postala nepismena. Boga in vero bodo zamenjali z nepismenostjo in to bo višek kom. kulture!

Fotografija komunistinče socijalnosti.

Glavni šlager komunistov je pač »socijalnost«, zaradi katere zatirajo Cerkev in njene ustanove. V naslednjem hočemo podati fotografijo enega najnovejših socijalnih komunističnih kolovodij — bivšega predsednika Mehike Callesa. Calles, čeravno pregnan iz Mehike, je danes eden najbogatejših socijalistov na celem svetu. Dokazano je, da ima naloženih v Banco de Londres 4.250.000 Din. Nadalje je lastnik treh ogromnih posestev: El Mante, vredno 170 milijonov dinarjev, Santa Bárbara, vredno 28 milijonov Din in Soledad de la Mota, vredno 25 in pol milijona. Njegova je tudi večina delnice v Federación Industrial de Urbanización S. H. y Petroleo S. A., v tovarni za sladkor Azúcar S. H., ki ima 129 milijonov mesečnega prometa. Kot upravni svetnik Ferrocarriles Nacionales, Banco de México, in Beneficencia Pública dobi mesečno ca 275 tisoč Din. Ima še druge monopole — vse skupaj ogromno bogastvo. Posluževal se je brezplačno državne pošte, telegrafa in železnice. Kako so gospodarili njegovi sodelavci — samo en zgled. Callesov minister Morones, ki je bil prej navaden elektromonter, ima v mestu Mexico 18 hiš v vrednosti 25 milijonov Din.

Komunizem je militarizem!

Vsak poštenjak skuša odvrniti nesrečo vojne, kolikor je to v njegovi moči. Miru in prava pa komunizem ne more braniti, ker je že itak vsa njegova borba — vojna vsemu, kar ni komunistično. Komunizem, ki sam uporablja le nasilna sredstva, kar se tiče notranje politike, uporablja enako tudi v zunanji politiki. Oboro-

ževanje, ki je danes postala svetovna strast, je delo komunistov. Ti pravijo, da se oborožujejo zato, da se bodo branili, dejansko pa povsod le napadajo. Komunizem je tudi edina nevarnost za novo vojno. Če bi kedaj ta izbruhnila, je prav gotovo, da jo bodo povzročili komunisti.

Slomšekovi dnevi v Mariboru.

V zgodovini slovenskega naroda poznamo le malo pokretov, ki bi bili tako globoko odmevali med vsemi plastmi prebivalstva, kakor gibanje za Slomškovo beatifikacijo. V novejšem času ga zamerimo primerjati le s silovitim navdušenjem, ki je zagrabilo ves narod za majniško deklaracijo. Stotisoče podpisov so takrat zbrali Slovenci v nekaj mesecih in z njimi dokumentirali voljo vsega naroda po narodni svobodi. Isto vidimo sedaj. V nekaj mesecih je naše ljudstvo spravilo skupaj 400.000 lastnoročnih podpisov, s katerimi zahteva slovenskega svetnika. Vidno je izrazilo svojo zahtevo z veličastno manifestacijo, ki se je vršila 28. in 29. junija v Mariboru. Take veličastne prireditve Maribor še ni videl. Nad 30.000 ljudi je prihitelo iz vseh delov naše domovine.

Poseben sijaj jim je dala navzočnost vseh slovenskih škofov, predstavnikov vlade z voditeljem Slovencev dr. Korošcem na čelu ter predstavnikov najvišjih oblastev v Sloveniji.

Slavnosti so se prav za prav že pričele v soboto 27. junija. Vse mesto se je okitilo z zastavami, z zelenimi vencami in cvetjem. Po ulicah so bili postavljeni mlaji, javna in mnoga zasebna poslopja pa so bila opremljena z bogato električno razsvetljavo. V soboto so prispeli nadškof dr. Jeglič, ljubljanski škof dr. Rožman ter skopljanski škof dr. Gnidovec. Zvečer je bila prva vprizoritev krasne ljudske igre »Naša apostola«, ki prikazuje pokristjanjenje Slovencev.

Po noči je bilo mesto slavnostno razsvetljeno. V nedeljo so že na vse zgodaj začeli vreti ljudje iz vseh smeri v mesto. Tisoči in tisoči so prihajali z vlaki, z vozili vseh vrst in peš. Dopoldne je prišel iz Ljubljane poseben vlak, ki je pripeljal stotine narodnih noš, navdušeno sprejetih od Mariborčanov. Prispelo je tudi nad 1000 kolesarjev, med njimi 250 iz Kranjske.

Popoldne se je pripeljal z vlakom minister dr. Krek, kmalu za njim pa je prispel z avtomobilom notranji minister dr. Korošec v družbi bana dr. Natlačena. Dr. Korošca so sprejeli slovenski fantje, ki so mu s kolesi napravili ogromen špalir. Popoldne se je vršil po mestu spreved kolesarjev, potem pa njihovo zborovanje na Slomškovem trgu. V Ljudskem vrtu je bila predstava »Naših apostolov«. V dopoldanskih urah so se vršila tudi stanovska zborovanja, ki so bila odlično obiskana.

Zborovanja so se vršila za žene, za moške, za fante, za dekleta, za učitelstvo, za izobražence in za dijake. Na vseh zborovanjih so se pojavili tudi slovenski škofje, ki so povsod imeli tudi nagovore. Zaključek je tvorilo manifestacijsko zborovanje v veliki unionski dvorani, s katerim se je slovesno končalo Ciril-Metodovo svetlo leto.

Višek nedeljskih prireditev pa je bila nočna procesija mož in fantov z bakljami po mestnih ulicah in mimo Slomškovega groba ter polnočnica na Slomškovem trgu. Spreveda se je udeležilo nad 7000 mož in fantov z gorečimi plamenicami v rokah, špalir pa jim je delalo vzdolž vseh ulic nad 50.000 ljudi. Mesto je bilo bajno razsvetljeno in bodo ostali ti prizori vsem neizbrisno v spominu. Pri polnočnici je imel pridigo ljubljanski škof dr. Rožman, maševal pa je mariborski škof dr. Tomažič.

Vso noč je bilo potem mesto po konci ter je vrvilo, kakor veliko mravljišče.

V ponedeljek je napolnil glavni dan slavnosti. V mesto so pritisnile nove množice. Ljudje so se začeli zbirati na zbirališčih ter so potem ob 9. prikorakali v močočnih sprevedah na Glavni trg, ki so ga množice docela napolnile. Službi božji je prisostvovalo nad 30.000 ljudi. Prišli so škofje v spremstvu visokih cerkvenih dostojanstvenikov in duhovščine, predstavniki oblastev, nazadnje pa zastopniki vlade z dr. Korošcem, kateremu so zbrane množice prirejale burne ovacije.

Ljubljanski vladika je opravil službo božjo, mariborski škof pa je imel pridigo. Med sv. mašo je vsa ogromna množica

pela na glas stare slovenske pobožne pesmi, po maši pa potem molila za svojim škofom molitev za beatifikacijo Slomškega. Odposlale so se tudi brzojavke kralju, knezu namestniku in papeževemu nunciju, nato pa je spregovoril prof. dr. Sušnik v pesniških besedah o pomenu, ki ga bo imel za Slovence naš svetnik.

Z Glavnega trga se je vil nato ogromen sprevod mimo Slomškovega groba na Slomškov trg.

V sprevodu so šli predstavniki vlade, ban, vsi škofje in vsa ogromna množica. Na Slomškovem trgu pa se je končno izvršila slovesna izročitev podpisov za beatifikacijo. 400.000 podpisov, vezanih v mape, je izročil škofu dr. Tomažiču sam voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec s sledečimi besedami:

»Prevzvišeni gospod knezoškof! Prosim Vas v imenu vseh vernih Slovencev in Slovenk, da blagovolite sprejeti prošnjo okrog 400.000 Slovencev in Slovenk za beatifikacijo prvega slovenskega škofa Antona Martina Slomškega. Prosim Vas, prevzvišeni gospod knezoškof, da blagovolite to prošnjo slovenskega naroda predložiti Nj. Svetosti sv. očetu s pobožno željo, da tudi on združi svojo molitev z našimi molitvami, da se čimprej uresniči najbolj vroča želja slovenskega ljudstva, da se proglasi Anton Martin Slomšek svetnikom.«

Lavantinski knezoškof je v svojem govoru podčrtal srečno naključje, ko mu »izroča priznani voditelj slovenskega ljudstva in branitelj njegovih pravic deset in stotisoče podpisov, ki izražajo hrepenenje slovenskih src, naj bi bil Slomšek prištet svetnikom«, tisti Slomšek, ki je bil »v svojem času priznan voditelj njegovih narodnih in jezikovnih pravic«.

Knezoškof dr. Tomažič nato prepričevalno razlaga, kakšnega pomena bi bilo za nas Slovence, če bi imeli svojega svetnika. »Zavladal bi med nami duh Slomškov, ki je duh zvestobe do Boga, do cerkve, do vladarja in domovine. Slovencem izven Jugoslavije bi bilo v veliko tolažbo,

ako bi smeli slovenskemu svetniku na čast postavljati oltarje in cerkve. Slovenski svetnik Slomšek bi visoko dvignil ugled Slovencev in Slovanov pred vsem svetom. Proglasitev škofa Slomškega za svetnika bo več koristila Slovencem, kakor katerokoli drugo slavljenje našega imena.«

Listina, s katero so bili podpisi izročeni, se glasi:

Danes, dne 29. junija 1936, ob priliki Slomškovih praznikov, je prvopodpisani dr. Anton Korošec, notranji minister kraljevine Jugoslavije, kot voditelj katoliških Slovencev, s sopodpisanimi v navzočnosti tisočev zastopnikov raznih krajev in stanov slovenskega naroda izročil prevzvišenemu knezoškofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču 400.000 svojeročnih podpisov na prošnji za beatifikacijo služabnika božjega škofa Antona Martina Slomškega.

Listino so potem podpisali minister dr. Korošec, minister dr. Krek, ban dr. Natlačen, mariborski župan dr. Juvan, ter vsi škofje.

S tem aktom so bile Slomškove slavnosti v Mariboru končane. Popoldne so se začele množice razhajati. Pomen Slomškovih slavnosti bo za Slovence ogromen. Slomškov duh bo znova prekrval naš narod ter ga osposobil za odločnejšo in krepkejšo borbo proti vsem škodljivim pokretom, ki zadnje čase silijo od zunaj ter ga ogrožajo.

Prav posebej moramo še poudariti ogromno zavednost in požrtvovalnost, ki so jo pokazali pri teh slavnostih delavski sloji. Saj so bili tisoči in tisoči slovenskih delavcev na vseh prireditvah. Vseh procesij so se udeležile tudi godbe mariborskih tekstilnih tovarn, železničarjev, odposlanstvo rudarjev z rudarsko godbo. Slovenski delavec je pokazal, da je čvrsto povezan z ostalimi sloji, kadar gre za velike narodne interese. S svojo globoko vernostjo in navdušenjem je dokazal, da so bili vsi dosedanja marksistični napor zama. Slovenski delavec je in ostane katoličan, ostane Slomškov!

pa po tihoma dela na povrnitvi Habsburžanov na avstrijski prestol. Te priprave pa so izzvale nevoljo na Angleškem in v Franciji in nameravata obe državi posvariti avstrijsko vladu s posebno demaršom.

Gdansk neodvisen. Narodni socialisti v Gdanskem so izvedli majhen državni udar ter proglasili popolno neodvisnost in samostojnost tega mesta. Zahtevajo od Zveze narodov, da odpokliče svojega komisarja iz mesta. Spore s Poljaki bodo pa sami poravnali.

Na Francoskem bo država odkupila vse tovarne orožja ter jih vodila v svoji lastni upravi.

Japonci izvajajo svoj program na Kitajskem naprej. Te dni so proglasili popolno neodvisnost Notranje Mongolije,

ter jo ob enem postavili pod japonsko varuštvo. To je sedaj že tretja država, ki so jo Japonci osnovali na tleh kitajskega državnega telesa.

Novo Abesinijo pripravlja Italija kar v Evropi — v Albaniji. Sklenila je zopet novo pogodbo, ki ji daje na albanskih tleh še nove ugodnosti. Albanija je faktično že postala italijanska kolonija in gotovo ni več daleč čas, ko jo bo Italija tudi stvarno zasedla.

Kandidatura Rosevelta. Novembra se bodo vršile v Ameriki volitve državnega predsednika. Te volitve so že sedaj silno razgibale ameriške volilce. Dočim se je posrečilo Roseveltu, da so ga njegovi pristaši postavili zopet kot edinega kandidata, so vrste njegovih političnih nasprotnikov razcepljene.

Domače vesti.

Kanonik Ivan Szlepecz umrl. V Murski Soboti je podlegel kapi na Petrovo v 64. letu svoje starosti tamošnji g. župnik, dekan in kanonik Ivan Szlepecz. Rajni je bil rodom iz Murske Sobotice, kjer je tudi deloval do svoje smrti.

Umrli je v Ljubljani v starosti 64 let g. Josip Mazi, ravnatelj I. ljubljanske državne realne gimnazije. Bil je na glasu kot vzgojitelj in znanstveni pisatelj.

18 letošnjim lavantinskim novomasičkom bo podelil škof dr. Ivan Tomažič v nedeljo dne 5. julija mašniško posvečenje.

Jubilej šole. Dekliška meščanska šola v Mariboru, ki ima ime Slomškova šola, je slavila zadnje dni svoj 60letni jubilej. 60letnico obstoja ob slavilo v nedeljo dne 5. julija prostovoljno gasilsko društvo v Dravogradu.

Slovenski častnik ubit od strele v Macedoniji. Ob priliki službenega obhoda je v Strumici ubila strela 38letnega majorja Franca Zacherla. Rajni je bil doma iz znane Zacherlove hiše v Ljutomeru, kamor bodo tudi prepeljali njegovo truplo.

Skok v smrt. V noči na 1. julija je skočila preko balkona bara v Veliki kavarni v Mariboru 20letna artistinja Betka Horvat. Priletela je na trdi tlak v Dravski ulici, si prebila lobanjo, zlomila obe nogi in dobila tako hude notrajne poškodbe, da je kmalu po prepeljavi v bolnico izdahnila. Vzrok samomora je bil strah pred brezposelnostjo.

Dva ubita od električnega toka. V Meriboru v Jezdarski ulici je 30. junija snemal zastavo 58letni hišnik Franc Drathschneider. Ker je precej deževalo, je bila zastava mokra in se je zamotala med električno napeljavo. Hišnik je močneje potegnil za zmočeno platno, žica električnega voda se je utrgala in padla na zemljo. V trenutku utrganja žice je prišel mimo 31letni brezposelni strojni ključavničar Angrej Vrabl, ki se je vrnil pred dnevi iz Avstrije. Na tleh ležečo žico je hotel pobrati. Pri prvem dotiku ga je vrglo na zemljo. Hišnik Drathschneider je že bil med tem na ulici in je hotel Andreja Vrabla rešiti. Tudi njega je zadela tok tako, da se je zvrnil. Oba omamljena so skušali reševalci obuditi, a je že bil ves napor zamanj, ker ju je prehuda napetost ubila.

Nesreča kolesarja. Krojač Rud. Švarc iz Maribora se je peljal na kolesu. Prišla mu je nasproti skupina koscev s kosami na ramah. Eden od koscev je nehote zasukal koso tako, da se je kolesar zaletel v rezilo in si prerezal vrat. Spravili so ga v bolnico.

Garancijsko pismo za 90.000 dinarjev. Na severni meji so pregledali cariniki lep avto generalnega ravnatelja Otona Heinricha od »Traverse« d. d. v Zagrebu ob povratu iz Avstrije. Našli so 2 kg lepotehičnih dišav, 7 škatal cigar in 23 paketov igralnih kart. Ravnatelj se je izgovarjal na šoferja, a je moral založiti garancijsko pismo na 90.000 Din, ker sicer bi mu bili zaplenili avto.

Obsojen radi ropu in nasilju. Dne 9. V. t. l. je oropal Karl Pernek iz Limbuša pri Mariboru Matiji Robiču iz Bresternice 100 Din. Pri aretaciji je bil nasilen napram stražnikom. Obtoženi je bil od mariborskega senata 1. julija obsojen na 1 leto in 3 mesece robije.

Truplo neznanega mladega moškega je naplavila Drava ob novem brodu pri Kamnici v mariborski okolici.

Utopljeno so potegnili iz tolmuna Pesnice v Grušovju pri Sv. Marjeti 22letno posestniško hči Marijo Damiš.

Usodepoln padec s kolesa. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je padel 20letni lončarski pomočnik Jožef Predikaka tako nesrečno s kolesa, da so ga prepeljali v mariborsko bolnico s prebito lobanjo.

Dva otroka ponesrečila v mariborski okolici. V Rošnji je padel desetletni posestnikov sin Franček Zumer 12 m glo-

boko z lipovega drevesa in je obležal nezavesten s prebito lobanjo. — V Slivnici si je pretresel možgane vsled padca s črešnje šestletni viničarski sinko Ludvik Rek.

Nekaj pojasnila k zagonetni smrti samotarskega kmeta. Poročali smo, da je našel raznašalec kruha v Ploderšnici v Slovenskih goricah na postelji ubitega Karla Verbošta. Sodni ogled trupla je ugotovil nasilno smrt. Pod sumom krivde so orožniki predali v preiskovalni zapor v Maribor posinovljenca rajnega Jožefa Verbošta, ki odločno zanika krivdo.

Samomor v visoki starosti. V Brstju pri Ptuj se je obesil 78letni viničar Fr. Arnuš, ki je živel bedno življenje na občinski stroške s svojo 77letno ženo Te-rezijo.

Nočni roparski napad? Zgodaj zjutraj so našli na cesti pri Hajdini v okolici Ptuj nezvestnega in z ranami na glavi 52letnega posestnika Franca Senekoviča. Spravili so ga v ptujsko bolnico. Franc Senekovič je bil na povratu s sejma. Ob najdbi mu je manjkala listnica in njegovo kolo je ležalo v obcestnem jarku. Ko se bo zavedel, bo že pojasnil, kako in zakaj je bil napaden.

Otrok utonil v jami za apno. V Črensovcih v Prekmurju je utonila v apneni jami dveletna Rozina Horvatova. Otroek je priletel z glavo v apno in si ni mogel več pomagati.

Prijet vlomilec v poslopje sodišča. Beležili smo že o vlamu v prostore srezkega sodišča v Murski Soboti. Vlomilec je neki Husar iz Bunčanov, ki je imel pri tem poslu za pomagala šoferja Belca iz Grlave. Sedaj je pojasnil tudi poskušeni vrom v kmetijsko šolo v Rakičanu, pri katerem sta bila udeležena Husar in Belca. Aretirani Husar je mirno izpovedal, da bi se bila lotila še več blagajn, pa je njega prehitela usoda pravice.

Kakih 20 let staro okostje so izkopali pri kopanju temeljev za novo hišo v Dol. Lendavi v Prekmurju. Na lice najdbe poklicana komisija je ugotovila, da je bil neznanec pred kakimi 20 leti pokopan pod prag hiše, ki je stala tamkaj. Mrtvi je bil položen v zemljo izkopano luknjo tako, da je v njej sedel in je bilo nad njim komaj 50 cm zemlje. Nihče v Dol. Lendavi se ne zna spominjati o kakem skrivnostnem izginu domačina ali tujca.

Mrtvega so našli na cesti. Na cesti med Borovci in Spuhljo pri Ptuj so našli v noči mrtvega Jožefa Meško, 49letnega posestnika od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. Na glavi je imel zevajočo rano, katero mu je povzročil ali sunek avtomobila ali mu je bila prizadana s kakim topim predmetom. Zandarmerija raziskuje slučaj, ker je bil Meško na povratu iz sejma v Mariboru, ki se je vršil v torek 30. junija. Proti domu se je vračal z eno kravo, med tem ko je drugo živino prodal na sejmu. V gostilni Brenčič v Ptuj je postavil kravo v hlev in je v noči sam nadaljeval pot proti domu.

Ziviljenjsko nevaren zabodljaj v prsa je dobil ob priliki fantovskega pretepa v Sp. Pristavi pri Ptuj zadnjo nedeljo 28. junija 22letni posestniški sin Franc Tušek. Spravili so ga v ptujsko bolnico.

Smrtna nesreča pod vozom. V Spodnjih Lažah pri Poljčanah je padel 42letni dni-nar Franc Gorjanc pod s senom naložen voz. Kolesa so mu zdrobila prsni koš in je bil revež pri priči mrtev.

Ker je ravnal v silobranu za uboj samo eno leto zapora. V Mariboru se je zagovarjal 23letni Anton Visenjak iz Dornave pod Ptujem. Dne 26. aprila je v Kukavi s kolom pobil do smrti Alojzija Horvata in je bil obsojen na 1 leto strogega zapor.

Za nameravan vrom 1 leto in 3 mesece robije. V Mariboru je bil obsojen za nameravan rop v mariborsko zastavljalnico 39letni ključavničar Rudolf Jordan. Izdali so ga znanci, katere je nagovarjal k

Politične vesti.

JNS bi radi vzbudili k novemu življenju. Dne 30. junija se je vršil v Belgradu v velikih prostorih Delavske zbornice že dolgo napovedan kongres JNS. Kakor piše »Jutro«, se ga je udeležilo do 723 oseb iz vse države, povečini advokatov, trgovcev in sploh bolj gospodskih »lokalnih« faktorjev, ki jih poznamo iz časa JNS diktature. Na vsem kongresu je bilo poleg mnogo frazerjenja pomembno le to, da je zmagala skrajna radikalna struja, ki ni hotela imeti za predsednika svoje stranke več Uzunoviča, ki je že zaradi milega naroda koketiral z demokracijo, marveč je izbrala za voditelja strankine politike Petra Zivkoviča, čigar politične težnje in metode že dolgo poznamo. Predstavniki Uzunovičeve, Srskičeve in Maksimovičeve skupine se kongresa radi tega sploh niso udeležili in tako predstavlja novo vodstvo JNS v resnici izbrano fašistično in pofovsko družbo, ki bi jo bilo drugače težko skupaj spraviti. Jeenesarsko časopisje trobi, da je JNS edina resnična stranka, ker prevladujejo v vodstvu mali ljudje: kmetje, obrtniki, delavci. Kakšni so v resnici ti »mali« ljudje, je razvidno iz tega, da Slovenijo zastopajo v odboru gospodje: dr. Kramer, Ivan Pucelj, dr. Ploj, dr. Rajar, dr. Pirkmajer, dr. Zajec, dr. Ernest Kalan, dr. Oto Ambrož, dr. Fran Kloar, dr. Teodor Zbiraj, dr. Ervin Mejak, dr. Fran Lipold, dr. Milan Goršek, dr. Josip Pučnik, dr. Stanko Pušenjak, dr. Milko Brezigar, ing. Jože Rus, jurist Anton Juršič, bivši šef postaje Lukačič, bivši upravitelj bolnice Ivan Prekorsček, lekarnar Ivan Kočevar, prevoznik in špediter Rajko Turk, generalni tajnik trgovske zbornice Ivan Mohorič, veleindustrialec Lenarčič, učitelj Pleskovič, časnikarski direktor Rasto Pustoslavšek, urednik »Domovine« Jos. Omladič, veletrgovec z vinom Lovro Petovar, industrialec Franc Sirc, četnik Zvonko Škafar, izvoznik klobas Miroslav Urbak, itd. itd. — Ni videti, da bi bili ti gospodje kmetje, delavci, obrtniki, sploh takozvani »mali« ljudje. Težko pa bi bilo dobiti v Sloveniji poleg navedenih še druge pripadnike JNS, tako da je videti družina res popolna. General Zivkovič, ki je bil dosedaj samo v rezervi, je sedaj kot novi šef stranke zaprosil za vpokojitev kot general, čemur se je radevolje ugodilo.

Neenotnost »združene« opozicije. — V združeni opoziciji so se zopet pojavili na površju spori, ki mečejo prav čudno luč na to tvorbo. Dr. Maček je uvidel, da ne sme preveč zaupati svojim prijateljem iz srbijanskega tabora ter je to tudi povedal javno nekemu francoskemu žurnali-

stu. Na oni strani Save je bila seve velika zamera. Nastali so pa tudi v srbskem delu združene opozicije veliki spori med Davidovičevimi pristaši ter med zemljoradniki. Oboji se tepejo za pristaše ter si jih drug drugemu odjedajo.

Sijajna zmaga JRZ pri občinskih volitvah. Preteklo nedeljo so se vršile občinske volitve v štirih občinah. V vseh je JRZ prepričevalno zmagala. V Rajhenburgu je dobila vseh 18 občinskih odbornikov, nasprotniki nobenega, v Senovem 21 mandatov, nasprotna lista dr. Benedičiča pa 3, v Prečni 17 mandatov, nasprotniki 1, pri Sv. Petru tudi JRZ 17, in nasprotniki 1 odbornika. Povsod so se združevali nasprotniki na skupni listi, da bi spravili skupaj kak glasek več, pa jim je bil ves trud vedno zaman.

Težišče mednarodne politike se je preselilo te dni v Zenevo, kjer so se radi zasedanja Zveze narodov zbrali vodilni državniki. Izredno zasedanje Zveze narodov se je začelo v torek pod predsedstvom belgijskega ministrskega predsednika Zeland. Videlo se je že pri otvoritvi, da se bosta borili med seboj dve fronti držav. Reformo Zveze narodov zahtevajo ameriške in neke evropske države, pred vsem Italija in Nemčija, proti tem zahtevam pa se je postavil drug blok, v katerem so Francija, Mala zveza, Rusija, Balkanska zveza in Španija. Ta blok je proti reformi, ker bi slednja zmanjšala kolektivno varnost. Dosedanje zasedanje je prineslo nekatere nepričakovane senzacije. Največja je bila pač nastop samega neguša, o katerem poročamo na drugem mestu. Druga pa je bila preokret italijanske politike napram Zvezi narodov. Njeni delegati so v posebni spomenici predložili italijanske načrte glede sankcij. Italija obljublja, da bo takoj navezala trgovske stike z vsemi državami, kakor hitro bodo sankcije odpravljene. Kot sankcije pa Italija smatra tudi Sredozemski pakt, ki ga je Anglija sklenila z nekaterimi državami ob Sredozemskem morju (Jugoslavija, Grčija, Turčija) in zahteva sedaj, da se tudi ta pakt razveljavi.

V dardanelskem vprašanju je že dosežen sporazum med Turčijo, Rusijo in Anglijo. Morske ožine ostanejo odprte za trgovske ladje, za vojne pa le tedaj, kadar bi morale te vršiti kake navedbe Zveze narodov. Rusija lahko pošlje svoje črnomorsko brodovje skozi ožine na pomoč baltškemu.

Francozi in Angleži proti Habsburžanom. Sedanja avstrijska vlada vsrajno,

sodelovanju. Jordan je bil 8. maja odpu-
ščen iz kaznilnice in bo zopet predan v
njo.

**Radi poskusa vloma 1 leto in 6 mesecev
robije.** V Mariboru je bil obsojen na 1 le-
to in 6 mesecev robije ključavničar Josip
Šturm. Imenovan je v lomu 20. maja
skozi okno jezuitske naselbine v Mariboru
in je hotel nasilno izprazniti nabiralnike
v kapeli, kar se mu ni posrečilo.

Strela udarila v zvonik. Zadnjega ju-
nija popoldne je med divjanjem nevihte
udarila strela v zvonik župne cerkve na
Muti. Kljub naliwu je začelo leseno ostre-
šje goreti. Gasilci iz Mute in Vuzenice so
omejili ogenj na ostrešje. Zidani del zvo-
nika z zvonovi je ostal nepoškodovan.

**S senom naložen voz se je prevrnil v
Grajensčaku pri Ptuju na posestnika Jo-
žefa Bračka.** Strlo mu je desno nogo in
je dobil tudi druge poškodbe.

Desno nogo si je zlomil, ko je padel s
črešnje, devetletni Ludvik Ploj, sin po-
sestnika v Derbetincih pri Ptuj.

Eden obtožen — drugi oproščen. V
Košnici pri Celju je postal 3. maja žrtev
ubojne železničar Pavel Kragolnik. Radi
tega zločina sta se zagovarjala pred so-
diščem v Celju 39letni rudar Franc Huš
in 34letni posestnik Anton Škorjanc, oba
iz Košnice. Huš je bil obsojen radi uboja
po lastnem priznanju na 3 leta robije —
Škorjanc je bil oproščen.

Obsodba mednarodnega vlomilca. V
Celju je bil obsojen na 5 let robije in na
5 let pridržanja v kazenskem zavodu —
mednarodni vlomilec Franc Godec. Obto-
žen je bil, da je leta 1931 izvršil tri več-
je vlome, ki so mu vrgli 127.000 Din go-
tovine. Pred sodniki je vse tajil.

Pogubonosna nevihta. Zadnjo nedeljo
popoldne kmalu po 4. uri se je utrgal ob-
lak nad Št. Jurjem ob južni žel. in je bi-
la vsled povodnji hudo prizadeta vas
Ogorevc. V hiši posestnika Jožefa Gaj-
šeka je stala voda 1 m visoko. S hriba
mu je nanesel hudournik pred hišo za do-
brih 100 vozov kamenja. Blizu Cestnega
Jožeta v Podgorju je vsled deževja v
hribu odtrgani plaz podrl hlev in je po-
škodoval blizu hleva stoječo hišo. Nenad-
na povodenj je povzročila precejšnja raz-
dejanja po vaseh Ogorevc, Opoka, Pro-
žinska vas, Moste in Štore. Skoro isto-
časno so imeli hud naliw v Mislinjski do-
lini. Med postajama Paka in Zg. Dolič je
zasul plaz v precejšnji dolžini progo. —
Silovito neurje je bilo tudi v Dobrni, Vi-
tanju in v Vojniku, kjer je udar strele
zanetil hišo in gospodarsko poslopje.

Nevaren padec s poslopja. Z gospodar-
skega poslopja je padel zvečer v Braslov-
čah 21letni hlapec Franc Maček iz Spod.
Gorč. Domači so ga našli drugo jutro ne-
zavestnega in so ga spravili v celjsko
bolnico.

Pod vlak. V duševni zmedenosti se je
vrge pri uvoznem signalu na postaji Se-
vnica pod brzovlak, ki mu je odrezal gla-
vo, prometni uradnik Emil Pawlowsky,
doma iz Ljubljane.

**Strahovito krvav obračun med sosedo-
ma.** Franc Belcijan, 32letni posestnikov
sin iz Pristave pri Mengšu, je radi neke
sodne obravnave kahal jezo na sosedo
Francu Lužarja. Oba nasprotnika sta se
srečala na travniku, kjer je prišlo do
krega in spopada. Belcijan je Lužarja z
vilami prebrodel skozi in skozi in na to mu
je še razbil lobanjo. Po zločinu se je od-
peljal v Ljubljano, kjer se je javil policiji.

Dva zločince obsojena. Mnogo se je že
pisalo o prvotno zagonetnem izginutju
57letne prevzitarice Marije Penko iz
Podrečja pri Domžalah. Penkovo so po-
grešili lani 27. februarja. Lani 10. junija
so našli njeno razpadlo truplo v potoku
Rača blizu gozda Šumrek. Truplo je bilo
po zločinu privezano na kol, obteženo s
53 kg težkim kamnom in vrženo v tolmun
Rače. Kmalu po najdbi pogrešane sta
bila aretirana pod sumom krivde 36letni
klobučarski pomočnik Ivan Pirc iz Hude-
ga in 28letni posestnik in mizarski po-
močnik Franc Hribar iz Podrečja, pri ka-
terem je bila umorjena na prevzitu. Oba
krivca je obsodilo ljubljansko sodišče 27.
junija in sicer Hribarja na dosmrtno ječo,
Pirca na 6 let robije.

Gasilsko veselico porabil za vlom. V Ho-
tiču pri Litiji so imeli ob priliki otvoritve
novega gasilskega doma veselico, katere
so se udeležili tudi Zupančičevi iz Sp.
Hotiča. Njihovo odsotnost je porabil ne-
znanec, splazil se je skozi okno in je od-
nesel iz skrinje tri stare zlatnike, poldrugi
tisoč Din in 2 hranilni knjižici.

V kamnolomu ponesrečila. V Haučko-
vem kamnolomu v Trbovljah je sprožena
skala zmečkala levo nogo 17letnemu de-
lavcu Ivanu Hudomav. — 29letni kurjač
Danilo Posega z Brda nad Vičem je bil
zaposlen pri motorju v kamnolomu stav-
bene družbe v Podpeči. Iz motorja je
bruhnil močan plamen in zajel kurjača, ki
je obupno začel trgati gorečo obleko s se-
be. Če mu ne bi bili tovariši brž priskočili
na pomoč, bi Posega gotovo v strašnih

mukah umrl. Oba ponesrečenca so pre-
peljali v ljubljansko bolnico.

Večji in manjši požari. V Dolu pri Bo-
rovnici je uničil nočni požar delavcu An-
tonu Debevču dom. Pogorelec se je ko-
maj rešil s svojo družino. — V Presarjih
pri Braslovčah v Savinjski dolini je uda-
rilo v kozolec posestnika Antona Perger,
ki je bil koj v plamenih. Gasilci so pre-
prečili, da se ogenj ni razširil. — Med
nevihto je udarila strela v Variši vasi pri
Makolah v gospodarsko poslopje posest-
nika Matevža Jančiča. Zgradba je zgore-
la s senom in z gospodarskim orodjem.
— V Šikolah na Dravskem polju je noč-
ni požar uničil posestniku Antonu Kme-
tecu stanovanjsko poslopje in škedenj.
Zgorelo je precej sena in gospodarskega
orodja. Gasilci so preprečili, da se ogenj
ni razširil na sosedna poslopja.

Vrnitev iz ruskega ujetništva. Pri ob-
mejni policiji v Mariboru so se javili tri-
je, ki so se vrnili iz ruskega ujetništva,
v katerem so bili od leta 1914, oziroma
1915 kot avstro-ogrski vojaki v Galiciji.
Gre za 58letnega Mihaela Bukojeviča iz
Ravnice pri Banji Luki, za 45letnega Iv.
Heizmanna iz Sonte v Bački in za 42let-
nega Jurja Stajiča iz Branjaka v Banatu.
Vsi trije so se seveda oženili v Rusiji in
imajo skupno osem otrok.

Tri teleta je povrgla krava mlinarju
Pavlu Pinčrju na Pobrežju pri Ptuj.
Trojčki so lepo razviti in sposobni za živ-
ljenje.

Zagreb poplavljen. V torek 30. junija,
kmalu popoldne, se je utrgal oblak nad
Zagrebom. Silovit naliw je trajal celo uro.
Deli mesta so bili čisto poplavljeni. Ne-
urje je pretrgalo električni tok, cestna
železnica je obstala in reševalci so imeli
čez glavo dela z reševanjem ljudi iz klet-
nih stanovanj. Škodo cenijo na 20 milijo-
nov Din.

**Ljudske fronte in krščanski strokovni-
čarji.** »Delavska Pravica« ve poročati, da
je ljudska fronta pri nas slovenska, da je
za politično svobodo in da predstavlja
sodobna stremeljenja delovnih stanov. Iz
tega poročanja se vidi, da je »Delavska
Pravica« ljudska fronta pri nas zelo sim-
patična. V zvezi z ostalimi izvajanci bi
bilo sklepati, da prišepetava delavcem:
»Pustite JRZ in oklenite se ljudske fron-
te, ki ima tako lepo masko!« Kdor pozna
ljudi iz naše ljudske fronte, ve, da jo se-
stavljajo disidentje raznih struj: demo-
kratov, socialistov-reformistov, krščans-
kih marksistov itd. Torej zelo pisana
fronta, samo krščanska ni prav nič. Zato
dosledni krščanski strokovničar v njej ne
more ničesar iskati, ker mu je ta fronta
strašno tuja po načelih. Je v resnici le
umetna kopija marksistične francoske
ljudske fronte, v kateri so se združili so-
cialisti in komunisti z radikalnimi (sa-
lonskimi) socialisti. Samo kako bodo
spravili Pravičarji svoje simpatije v sklad
s klicem po depolitizaciji strokovne orga-
nizacije?!

Hrvatska ljudska fronta. Ljubitelji raz-
nih ljudskih front, med katere hočejo
spadati tudi krščanski socialisti, so uga-
nili, da obstoja ljudska fronta tudi na
Hrvatskem. »Delavska Pravica« piše, da
je prevzel rdečim pri tvrđki »Tivar« celo
organizacijo Hrvatski radnički savez, ki
je priključen hrvatski ljudski fronti. Kdo
je ustanovil to fronto, res nikomur ni zna-
no. Vemo samo, da so se zgrnili vsi hr-
vatsko čuteči ljudje okrog dr. Mačka, ki
je vodja bivše HSS, odkar ni več Radiča.
Z njim sodelujejo tudi samostojni demo-
kratje, ki so bili združeni — potem ko so
zleteli z vlade — že pred letom 1929 z ra-
dičevci v SDK. Ta koalicija še vedno ob-
staja. Resnica je, da bi se ji radi pridru-
žili tudi hrvatski marksistični elementi
pod krinko »fronte«, da pa ravno te fron-
te mačkovci nočejo. Zato so tudi poživili
svojo strokovno organizacijo, ki sedaj
neusmiljeno bje in tolče po marksistih
in jim prevzema postojanke. Po poročilu
marksističnih »Radniških novin« je bil
nekje shod, na katerem je govoril eden
glavnih pomočnikov dr. Mačka dr. Pernar.
Nekateri so pričeli klicati: »Živela
fronta delavcev in kmetov!« Dr. Pernar
jih je energično zavrnil: »Kdor hoče
fronte, naj gre od nas! Naše geslo je:
Bog i seljačka sloga in je enako bivšemu:
Bog i Hrvati!«

Socialistom je samo za razredni boj.
Te dni je bil objavljen načrt nove uredbe
o kmetijskih zbornicah. Tudi kmetje naj
bi dobili svoje stanovsko zastopstvo, ka-
kor ga imajo že delavci, trgovci, indu-
striji in tako dalje. Kmečki stan je pri
nas zadnji stan, ki se organizira na sta-
novski podlagi. Načrt novega zakona ima
svoje dobre, pa tudi seveda svoje senčne

strani, kakor pač vsak zakonski načrt in
je sedaj še potrebno, da ga strokovnjaki
preštudirajo in predlagajo potrebne spre-
membe. Najbolj upravičen je ugovor, da
bi kmetijske zbornice postale po določi-
bah novega zakona zgolj birokratični
aparati, samo nekakšna fabrika za reso-
lucije, dočim stvarne oblasti ne bi imela.
Proti temu bo treba primerno nastopiti,
da ne bomo dobili v Kmetijski druge De-
lavske zbornice. To je tudi edini stvarni
ugovor, ki se ga lahko napravi pri novem
zakonskem načrtu. Socialistom pa nekaj
drugega ne ugaja. Njim je pač samo za
razredni boj, da ne bi prišlo nikjer med
stanovi do sporazuma. Ne ugaja jim, ker
uvrščajo novi zakonski načrt v kmetijske
zbornice tudi kmečke delavce. Socialisti
jih hočejo imeti v svojih delavskih zbor-
nicah, da bi jih potem lahko hujskali
proti kmetu ter tako tudi na deželo za-
nesli razredni boj in sovraštvo. Saj dobro
vedo, da jim pšenica gre v klasje le tam,
kjer vlada sovraštvo, kjer med stanovi ni
enotnosti. Mislimo, da bi se kmečki de-
lavci lepo zahvalili, če bi jih hoteli poba-
siti socialisti v svoje delavske zbornice,
kjer imajo besedo samo njihovi dobro
plačani generali, delavec pa mora samo
plačevati in vzdrževati to gospodo, pra-
vice pa nima nobene. Sicer pa naj se so-
cialisti nikar preveč ne potegujejo, da
bi pritegnili še kakšne stanove v delav-
sko zbornico. Kaj lahko se jim namreč
prigodi, da še oni frčijo iz delavskih zbor-
nic ter prevzamejo te ustanove v roke
res tisti delavski zastopniki, ki bodo v
resnici tudi nekaj delali za naše bedno
delavstvo.

Železničarska poročila

Vse priznanje vrlim železničarjem. Ob
priliki Slomšekovih dnevov v Mariboru
so se naši vrli železničarji zopet izkazali.
Z ogromnimi napori je bila zvezana nji-
hova služba v teh dneh, pa so kljub temu
odlično zmagali svojo nalogo. Videlo se
je, da delajo s pravim ognjem in navdu-
šenjem, da bi tudi oni od svoje strani do-
prinesli k čim veličastnejšemu poteku te
proslave. Delali so z enako vnemo urad-
niki in oboje. Vsa železniška služba je v
teh dneh brezhibno poslovala kljub ogro-
mnemu navalu ljudstva. Naši železničarji
so se izkazali ter so bili kos svoji veliki
nalogi. Zato zaslužijo vso pohvalo!

TOBAČNI DELAVCI.

**Izjava odbora Strokovne zveze tobač-
nega delavstva v Ljubljani.** Zvedeli smo,
da je sklicalo načelstvo JSZ v torek dne
23. junija t. l. občni zbor našega društva.
Podpisani odbor izjavlja, da načelstvo
JSZ tega ni moglo in ni smelo storiti, ker
ni imelo za ta korak nobene pravne mož-
nosti niti v pravilih JSZ in še manj
pa v pravilih našega društva. Zato
moramo tako postopanje najodločneje
obsoditi. Na obnem zboru je bil izvoljen
baje nov odbor našega društva. Podpisa-
ni odbor je bil izvoljen na obnem zboru
društva dne 30. marca t. l. Nobeden od-
bornikov doslej še ni izstopil iz odbora
in odbor je še vedno tako kompleten kot
je bil na dan izvolitve. Po društvenih
pravilih preneha delovanje odbora s pra-
vilno sklicanim obnem zborom, ki ga
skliče odbor zveze, vodi pa načelnik, in
potem ko dobi odbor po poročilih odbor-
nikov razrešnico. Šele po vsem tem se
more izvoliti nov odbor. Ker se nič od te-
ga ni zgodilo, more funkcijonirati kot od-
bor društva le naš odbor, ki je bil izvoljen
na aprilskem obnem zboru ob zau-
panju članstva. Odbor, ki je bil izvoljen
23. 6. 1936 od nekaj ljudi, ki so bili po-
vabljeni, v tej funkciji ne more nasto-
pati, ker so vsi sklepi zadnjega improvi-
ziranega obnega zbora pravno neveljav-
ni in nični. O tem obveščamo vse članstvo
z vabilom, da se po tem ravna.

Proti postopanju načelstva JSZ je vlo-
žil naš odbor pritožbo na pristojno oblast,
ki bo v tem primeru morala posredovati.
Ta izjava je bila sklenjena na odborovi
seji v petek dne 26. 6. 1936.

Podpisani:

Jemec Franc, Kozamernik Franc, Majce
Ivana, Petrič Alojzija, Dovč Marija, An-
tonija Inglič, Škulj Ivan, Šuster Alojzija,
Sušnik Angela.

Širite „Delavsko fronto“!

POSLOVNI RED:

Po določilu § 339 obrtnega zakona so dolžni
industrijski (tovarniški) podjetniki izdelati za
svoje podjetje poslovne reče.

Pred nekaj dnevi je izdal minister za social-
no politiko in narodno zdravje obrazec takega
poslovnega reda.

Ker so poslovni redi poleg kolektivnih po-
godb gotovo najvažnejša določila za delavca,
ne bo odveč, ako si jih nekoliko ogledamo.

Poslovni red se mora v delavnici izobesiti na
vidnem in pristopnem mestu in mora biti ved-
no lahko čitljiv. Vsakemu delavcu se mora pri
vstopu v delo izročiti en izvod veljavnega po-
slovnega reda.

Kaj mora biti v poslovnem redu?

Predvsem so določila o pogojih, ki jih morajo
izpolnjevati delavci, nameščenci in učenci za
vstop v delo. Nato govori poslovni red o kate-
gorijah delavcev, o inozemskih delavcih, za ka-
tere je treba urediti poseben register, ter o pre-
povedi dela za porodnice dva meseca pred in
dva meseca po porodu.

Dalje mora obsegati poslovni red pravice ter
dolžnosti lastnika podjetja in nadzornega oseb-
ja. Po teh določilih je dolžno nadzorno osebje
skrbeti za pravilno razdelitev dela in za uva-
janje novo sprejetih delavcev v posel, ki jim je
dodeljen. V členu 5 je določeno, kdo ima pra-
vico kaznovati delavce, ko store kako kaznjivo
dejanje.

Člen 7 določa natančno o delovnem času in o
odmorih, o praznovanju nedelj in praznikov.
Dalje so določila o strokovnem izpolnjevanju
in izučanju učencev, o zaščiti življenja in zdra-
vja delavstva in o zaščiti zoper požar.

Važen je člen 11 obrazca, ki govori o obra-
čunu in izplačevanju delavcev, kjer je določena
obračunska doba, plačilo za akordno delo, od-
tegljaji itd. Drobnosti ostanki zaslužka pod 25 pa-
rami, ki se ne izplačujejo, se zaokrožujejo na
polnih 25 par v korist delavcu.

Nato so določila o zavarovanju delavcev in o
prvi pomoči pri nezgodah.

Posebno važna so pa naslednja poglavja o
dolžnostih delavcev, o kazni in razrešitvi delov-
nega razmerja. Kazni so: ukor, denarna kazen,
ki pa ne sme biti višja od tretjine dnevnega
zaslužka. Samo hudi prekrški se smejo kazno-
vati v polni izmeri povprečnega dnevnega za-
služka. Vse denarne kazni se uporabijo samo
za izboljšanje razmer delavcev pri tem podjet-
ju, kar nadzira obče upravno oblastvo.

Člen 18 pove, kdaj stopi poslovni red v velja-
vo; člen 19 pa pove, da dobi vsak delavec, ko
vstopi v posel, en primerek poslovnega reda,
kar potrdi s svojim podpisom.

Tak je torej obrazec poslovnega reda. Delav-
ce in nameščence, zlasti pa obratne zaupnike
opozarjamo nanj in jih prosimo, da se zani-
majo za to, da bodo podjetniki izdelali poslovne
reče točno po zakonitih določilih.

Socialistom ni prav! Zadnja številka
»Delavske pravice« se je malo poglana
proti že preveč predzrim marksistom,
pa so jo kar hitro v svojem tisku okrcali,
da naj bo lepo tiho, da bodo prišli še z
drugimi rečmi na dan. Pa smo mi res
radovedni, kaj bi neki to bilo, kar še pač
imajo marksisti v rokah glede naše JSZ.
Najbolje je, da JSZ sama pove, če je res
na kak način oženjena z marksisti!

Našim tudi ni prav. Nekateri naši pri-
jatelji so nam pisali, da nismo prav sto-
rili, ker smo zadnjič malo JSZ pohvalili.
Najpreje odgovarjamo, da smo glasilo,
kjer sme vsak katoliški delavec povedati
svoje mnenje. Če zato nekdo pohvali lepe
besede JSZ in samo želi, da se preide tu-
di k dejanju, mu res ne more nihče za-
meriti. Zameriti bo mogoče le JSZ, če teh
svojih besed ne bo spravila do tega, da
bodo tudi meso postale.

Čigavo glasilo smo? Nikar ne mislite
dotični, ki ste nam to vprašanje poslali,
da bi vam tako odgovorili, kakor si že-
lite. Svoje stališče smo v svoji prvi šte-
vilki povedali in pri tem ostanemo: Smo
svobodno glasilo katoliškega delavstva v
slovenskem narodu. Brez ozira na levo in
na desno bomo povedali, kar smatramo,
da je prav. Isto pravico dajemo tudi svo-
jim naročnikom, da povedo v listu svoje
mnenje, ker mi smo njihovo glasilo.

Kdo finansira »Delavsko fronto«? Ču-
dimo se, da vsi delavski listi tolčejo na
svoja prsa, da izhajajo samo z naročnino
naročnikov, pri tem pa vprašujejo, kedo
finansira »Delavsko fronto«? Nikar ne
varajte samega sebe! Vaš boj proti »De-
lavski fronti« ni uspel, naročnikov je to-
liko, da bo izhajala, če je komu prav ali
ne! Ne bomo nič prerokovali za bodo-
čnost, vendar se je v zgodovini že zgodilo,
da je mladi starega preživel.

Fantovski tabor na Uršlji gori. Kakor
dosledaj že dve leti zaporedoma, se vrši
tudi letos na znameniti Uršlji gori fan-
tovski tabor, namenjen za dekanije Me-
žiška dolina, Dravograd, Stari trg in Ša-
leška dolina. Tabor je namenjen za ne-
deljo dne 19. julija, v slučaju slabega vre-
mena pa za 26. julija. Za danes nava-
jamo samo glavni spored tabora, ki je: V
soboto dne 18. julija popoldne prihod fan-
tov na goro. Ob 8. uri zvečer večernice.
Po večernicah kresovanje, pri katerem se
bodo prepevale slovenske narodne pesmi,
spuščale rakete in streljalo. Zvečer in na-
slednje jutro se bo po potrebi spovedo-
valo. Za nedeljo zjutraj sta predvideni
dve sv. maši in sicer ena ob 6. uri, druga

ob 8. uri s pridigo in skupnim sv. obhajilom. Pri sv. maši se bodo prepevale evharistične pesmi. Po sv. maši je na prostem pred cerkveno hišo prosvetno zborovanje vseh mož in fantov, na katerem govore priznani mladinski in prosvetni govorniki. Imena govornikov, kakor tudi detajlni spored bomo objavili še pozneje, a pravčasno v našem časopisu. Vabimo vse poštene može in fante iz vseh štirih zgoraj navedenih, pa tudi drugih bližnjih dekanij, da se udeležijo tega fantovskega tabora na Uršlji gori. Naj bode ta tabor mogočna manifestacija naših mož in fantov za naša poštena slovenska in katoliška načela. Tudi vse preč. gg. duhovnike prosimo, da priporočajo vsem možem in fantom svojih župnij, da se le-ti v čim večjem številu udeležijo tabora na Uršlji gori. Vabi vse: Akcijski odbor za fantovske tabore na Uršlji gori.

GRADBENO DELAVSTVO SE ŠE NI POMIRILO.

Dasiravno se je mezdno gibanje stavbenega delavstva v glavnih centrih Ljubljani in Mariboru že umirilo, gre po deželi val tega gibanja vendar še naprej. Tako so pred tednom dni začeli stavkati gradbeni delavci, ki delajo na železniški progi št. Janž — Sevnica. Vse delavstvo je pustilo delo ter zahtevalo, da se tudi pri njih uveljavi ljubljanski sporazum. Delavci so deloma uspeli s svojo zahtevo. Težaki dobe enake mezde kakor v Ljubljani, minerja pa dobijo še 25 par na uro več, kakor težaki. — Težji spor imajo tudi na Jesenicah. Podjetje Slograd, ki vrši dela v jeseniških železotovarnah, je odpustilo vseh svojih 340 delavcev, najbrže z namenom, da bi jih potem ponovno najelo za nižjo mezdo. — Do meznega gibanja je prišlo tudi v Murski Soboti, kjer stavka 160 stavnih delavcev. — Tudi v Ljubljani še ponekod delavci stavkajo. Največjo stavko ima podjetje Tomažič, ki popolnoma počiva. Podjetje ima v naročilu več stavb, katerih sedaj ne more izvršiti.

ZAVAROVANJE VAJENCEV.

Zakon o zavarovanju delavcev pravi, da morajo biti zavarovani poleg plačanih delavcev in nameščencev tudi učenci, vajenci, volonterji in sploh vse osebe, ki se izobrazujejo za določeno obrt, oziroma poklic, pa čeprav ne dobe nobene plače v denarju. Seveda velja za vse te osebe pogoji, da so v resničnem dejanskem službenem razmerju. Samo obstoj učne pogodbe, ki je registrirana pri prisilni združbi (zadrugi) ali občini, še ne ustvarja zavarovalne zavezanosti. Zavarovan je le oni vajenec, ki stalno opravlja posle v obrti. Vajenec, ki pa je vpisan pri zadrugi le zato, da si kasneje pridobi pravico do lastnega obrtnega lista, dejansko pa le od časa do časa in torej nestalno opravlja dela v obrti, v glavnem pa vrši druga zavarovanju nezavezana dela (na polju, gospodarstvu in drugod), ni zavezan zavarovanju. V to vrsto spadajo vajencinovi večinoma vseh podeželskih obrtov: gostilne, trgovine, mizarstva, kovačije i. t. d., zlasti takih, ki imajo poleg obrta še poljedelstvo in gospodarstvo.

Zavarovalna zavezanost se torej presoja vselej po delu, ki ga vajenec pretežno opravlja. Ne igra pa nobene vloge vprašanje, ali se uči vajenec pri starših ali pri tujih ljudeh.

KMEČKI DELAVCI, NE PREZRITE!

Strokovna zveza poljedelskega delavstva je prebrodila začetne težave, ki so bile precej velike. Saj ni tako enostavno pridobiti ljudi za novo stvar, posebno še, če gre za delavstvo, za katero se doslej nihče ni zanimal. Sedaj pa je delo že organizirano, odbor je navezal stike z organizacijami in ustanovami, ki prihajajo zanj v poštev, spregovorili smo že besedo v tako važni stvari kot so kmetijske ali poljedelske zbornice. Zadnje delo prihaja h koncu. Kmečki delavci boste pokazali, koliko se zanimajo za svoje stanovske zadeve ravno na ta način, da boste pokazali smisel za svojo organizacijo, ki skrbi, da bi tudi poljedelsko delavstvo našlo pravno zaščito v javni ustanovi.

Nad vse važna stvar je, da organizacijo izpeljemo do podrobnosti v vsakem kraju, kjer je kmečko delavstvo. V ta namen smo že razposlali zaupnikom in prijateljem vsa navodila za nabiranje članstva in organizacijo podružnic. Pojdite našim zaupnikom povsod na roko. Ne odklanjajte dela za organizacijo. Če v katerem kraju niste prejeli navodil, jih zahtevajte, da bomo takoj mogli poslati vse potrebno. Sicer je nastopil čas najtršega dela, ko je malo prostega časa, pa nič zato. Ves prosti čas porabite za organiziranje. Pogledajte, kako se širijo Kmečke zveze posestnikov! Vsi v koristno tekmo z gospodarji pri snovanju podružnic zveze kmečkih delavcev!

Na razna vprašanja to-le: Osnutke za pravila podružnic, ki jih je treba vložiti pri oblasteh, dobite pri nas. Članom ne bo treba plačevati članarine skupno za vse leto. Lahko bodo uredili to plačevanje za mesec ali četrt leta. Podružnicam ni treba, da se krijejo za občinami ali da naberejo članje iz cele občine. Napravite, kolikor je mogoče. Podružnice se lahko ustanovi, če je vsaj 15 kmečkih delavcev ter delavk prigašenih zanj. Ostali se bodo priglasili še kasneje, ko bo podružnica že delovala.

Pri odgovorih pazite na naslov: Strokovna zveza poljedelskega delavstva, Ljubljana, Tyrševa cesta 29, I. nadst. Izpišite vedno ves ta naslov.

POJASNILO K INVALIDSKI UREDBI.

Zaradi krivega razumevanja določb uredbe o izpremembi in dopolnitvi invalidskega zakona, objavljenega v »Službenih novinah« dne 1. aprila 1936, pošiljajo mnogi vojni invalidi in družine v vojni padlih, umrlih in pogrešanih vojakov in družine umrlih vojni invalidov ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje nove prijave za izredne podpore, oziroma prošnje za ponovno prisojo, čeprav ta uredba jasno določa, da se imajo te prijave in prošnje za ponovno prisojo vlagati neposredno pristojnemu invalidskemu sodišču pri divizijskem poveljstvu.

O vseh določbah te uredbe, zlasti pa o tem, kateremu sodišču je treba predložiti prijavo ali prošnjo za ponovno prisojo, je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje dalo obširno pojasnilo preko vseh občinskih oblastev. Zato ministrstvo za socialno politiko ponovno opozarja vse vojnne invalide in družine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov, in družine umrlih vojni invalidov, da se prijave in prošnje za ponovno prisojo po uredbi o izpremembi in dopolnitvi invalidskega zakona imajo vlagati izključno pri pristojnih invalidskih sodiščih pri divizijskem poveljstvu, in sicer do 30. septembra 1936. Ta rok ne bo podaljšan. Vse prijave in prošnje za ponovno prisojo, ki ne bodo prispjele do navedenega roka na invalidska so-

dišča, bodo označene kot prepozno vložene.

ALI BREZPOSELNOST RES PADA?

Iz statističnega poročila OUZD v Ljubljani ter iz poročila o poslovanju tega urada v mesecu maju posnemamo:

Zaposlenost delavstva v konjunktornem pogledu tako rapidno napreduje kot pred svetovno gospodarsko krizo, to je do sredine leta 1930. Celokupni letni prirast vseh industrij znaša plus 6.861 delavcev ali plus 8.52%. Na prvem mestu so gradnje nad zemljo (visoke gradnje) z letnim diferencijalom + 2.128 delavcev. Sledijo nadalje: tekstilna industrija z letnim diferencijalom + 1643 delavcev, industrija kamenja in zemlje + 928, kovinska industrija + 589, gradnja železnice, cest itd. (javna dela) + 597, oblačilna industrija plus 321 itd. Največji letni padec izkazuje gozdnožagarska industrija, in sicer — 122 delavcev ali — 1.85%. Temu so brez dvoma vzrok gospodarske sankcije napram Italiji.

Tudi v sezitskem pogledu zaposlenost lepo napreduje. Enomesečni prirast znaša v celoti plus 4.057 delavcev. Na prvem mestu so gradnje nad zemljo z mesečnim diferencijalom + 1683 delavcev itd.

Tako mesečno poročilo OUZD. Praksa je sicer dosedaj pokazala, da taki računi v resnici popolnoma ne odgovarjajo. Včasih so izkazovali nazadovanje števila brezposelnih, ki ga pa v resnici ni bilo.

Ob desetletnici stratosfernih dvigov. Letos meseca majnika je preteklo deset let, odkar je uspel prvi dvig v stratosfero ali izredno zračno višino. Amerikane Grey je bil prvi, ki je dosegel približno 13 tisoč metrov višine. Dvignil se je v odprti gondoli. Le slučaj je pripisati, da se je vrnil živ na zemljo. Drzni pilot se je onesvestil, ko je dosegel njegov balon omenjeno višino in se mu je vrnila zavest nekoliko pred pristankom. Meseca novembra istega leta je Grey pri drugem stratosfernem poletu smrtno ponesrečil. Našli so ga mrtvega med razvalinami in preostanki balona. Najbrž ga je doletela smrt vsled pomanjkanja dušika. Leta 1930 je dosegel ameriški pilot Susek v aeroplanu višino 12.100 metrov. Leto pozneje se je dvignil v stratosfero belgijski vseučilišni profesor Piccard. V popolnoma zaprti kabini mu je uspel z balonom dvig od 16.800 m. Leta 1932 je dosegel Anglež Evans z letalom 13.400 metrov. Leta 1933 so se povzpeli Rusi z balonom do 19.000 m. Ne čisto v isto višino sta se dvignila isto leto Amerikanca Estol in Fordny. Leta 1934 so se ubili trije Rusi po dosegu 22kilometerske višine. Nekako ob istem času je poletel italijanski pilot Donati v letalu 14.433 m visoko. Leta 1935 je pobil ta rekord ruski pilot Kokinaki s 14.575 m. Amerikane Anderson in Stevenson sta dosegla v balonu višino 22.065 m. Sedaj namerava profesor Piccard vse dosedanje rekorde preseči. Z dosedaj največjim stratosfernim balonom, ki bo obsegal 113.000 kubikov, se hoče dvigniti 30.000 m visoko.

Smrt je pozabila na vas. Dve uri vožnje z avtomobilom od Carcasome na Francoskem leži vas Massac. Imenovano naselje uživa daleč naokrog nekako skrivnostno česčenje. Od 82 prebivalcev ni umrl od 10. septembra 1925 — torej 10 let — niti eden. Selo Massac je poslalo v svetovno vojno 22 vojakov in sicer v prvo bojno črto, vendar niti eden ni padel. Najstarejša vaščanka je neka Blanche, ki je obhajala pred kratkem svojo stoletnico.

Švedska je praznovala pred kratkim jubilej svojih poštah znamk. Ob tej priliki je neka modna tvrdka izdelala svojevrstno oblačilo. Ta obleka najmodnejšega kroja je bila sestavljena iz samih poštah znamk vseh držav. Njena barvitost in apartnost, ki so jo povzdigovali črni svilni traki, sta zbujali navdušenje med damami.

Državno nogometno prvenstvo se je preteklo nedeljo nadaljevalo v Ljubljani, Sarajevu in Novem Sadu. S temi tekmi smo se določili polfinalisti. V Ljubljani je gostoval SK Krajčnik iz Banjaluke ter nastopil proti SK Ljubljani. Tekma se je končala s 4:1 za SK Ljubljano, ki se je s tem kvalificirala za nastop v polfinalu, v katerem se sreča z nevarnim BSK iz Belgrada. V Sarajevu je tamošnja Slavija premagala Gradjanskoga iz Skoplja 10:1, v Novem Sadu pa NAK nad osješko Slavijo 2:0. Ostale nogometne tekme so izpadle sledeče: V Belgradu BSK—Jugoslavija 6:1, v Zagrebu HASK—Hajduk 4:1, v Šibeniku Gradjanski (Zagreb)—Osvit 4:0. V nedeljo so se nadaljevale tudi tekme za srednjeevropski pokal. V Budimpešti je Phöbus premagal praško Sparto 4:2, Ujpest pa FC Torino 5:0, in Rimu sta igrala Roma in Rapid (Dunaj) 5:1, na Dunaju Viena—Hungaria 5:1, Austria—Bologna 4:0, in Milanu Ambrosiana—Židenice 8:1. V tretje kolo srednjeevropskega prvenstva vstopijo trije češki, po dva italijanska, dva avstrijska in en madjarski klub. — V Celju je praznoval SK Atletik svojo 30 letnico ter priredil za praznovalno nogometni turnir. Prvo mesto je zasedel na turnirju mariborski SK Zelenizer.

Lahka atletika. V Zagrebu se je vršil lahkoatletski dvoboj med Zagrebom in Dunajem. V dunajskem moštvo so bili skoraj samo avstrijski reprezentanti, Zagrebčani pa so ojačili svoje moštvo z nekaterimi odličnimi slovenskimi sportniki. Tekme so se vršile dva dni na stadionu ter jim je prisostvovalo okrog 3000 oseb. Končale so se z razliko točk 106:79 za Dunaj. Med našimi tekmovalci so se odlikovali pred vsem Slovenci, ki so postavili kar tri nove državne rekorde in sicer Goršek na 1500 m (4:07) in na 800 m (1:57,6) ter Krevs na 5000 m (15:31,4). — V Celju se je vršil med prazniki lahkoatletski dvoboj med varaždinsko Slavijo ter domačo Jugoslavijo. Zmagali so Varaždinci 78:47.

Berlinske olimpijade se udeležijo tudi naša država, ki postavi tekmovalce v 15. sportnih panogah in sicer: lahka atletika, rokoborba, boks, sabljanje, streljanje, telovadba, kolesarstvo, plavanje, veslanje kajak, jadranje, hokej. Udeležba je zagotovljena z državno pomočjo. Velikih izgledov za kaka prvenstva sicer nimamo, vendar se bo naša reprezentanca v nekaterih sportnih panogah častno plasirala.

Smuk sredi poletja se bo vršil v nedeljo 5. julija za Akom pod široko Pečjo v Martuljku. To nenavadno tekmo v slalomu je razpisala gorenska zimskosportna podzveza na Jesenicah. Snežne razmere so namreč tako dobre, da se bo dala tekma brez vsega izpeljati.

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrtega jutraj in jih je treba plačati naprej.

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

26

— Ne vem! Mislim, da mu ni slabše, a ker bi vas rad videl, vas prosim, da bi za hip stopili k njemu.

— Dobro, pojdiva — je odvrnil duhovnik.

Pred kolibo, ki je v njej ležal bolnik, je stala ona Romunka, ki se je bila pred nekaj meseci naselila v župniji. Ko je zagledala župnika, se je nekoliko oddaljila. Jedva pa je prispel do vrat, se je vrnila in šla za njim.

— Zdravniki — je govorila starka — so poročili mir, svež zrak in dobro hrano: miru ima dovolj, zrak je tu svež ko na deželi. Toda kje naj dobim zanj dobro hrano? Pomislite, pečenko, piščance, sveže ribe bi rad jedel... Moj Bog, kaj naj storim! Garam noč in dan, a jedva zaslužim za kuhan krompir in slano vodo...

Romunka, ki je stala za duhovnikom, je polglasno zamrmrala:

— Le dobre volje je treba in otrok bo ozdravel.

Duhovnik je stopil k bolniku. Otrok je ležal v njegovi železni postelji, ki jo je bil prejel v dar od kardinala-nadžkofa. Bolnikov blede suhi obraz in bolester pogled ga je napolnil s sočutjem.

Otrok se je bolester nasmešnil duhovniku in je žalostno vzdihnil:

— Gospod župnik, vi tako redko pridete, a meni je tako dolgčas!

Naim se ni čudil bolnikovemu vzdihu. Ubogi otrok je bil večinoma sam v kolibi. Starka je bila pri stojnici, otroci pa so se zunaj igrali. Zanj se niso zmenili.

— Ljubi otrok, — se je nasmešnil ljubeznivo — češče bi prišel k tebi, a ne morem. Ko pa je toliko drugih, še večjih bolnikov, ki jih moram obiskovati. Otrok je vzdihnil.

— Oh, ko bi mogli vi to storiti, kar so mi rekli — je čez čas zašepetal.

— Molči! — mu je starka položila roko na usta.

Duhovnik jo je vprašaje pogledal.

— Kaj hoče?

Romunka je tedaj stopila naprej. Na obrazu ji je sijala neka izzivalna odločnost. Prodirno je pogledala župnika in nekam slovesno rekla:

— Gospod župnik, ako se vam ne studi, se sklonite in poljubite ubogega bolnika! Vaš poljub ga bo ozdravil.

Vse je kazalo, da je domačim že prej govorila o tej stvari, kajti bolnik se je takoj odkril. Pod vratom si je razpel srajco in je duhovniku nastavljal potne prsi, da bi jih poljubil.

Naim je prvi hip osupnil. Čez čas se je obrnil k Romunki in se ji je nasmešnil. Pomiloval jo je zaradi njenega praznoverja. Za trenutek se je zamislil. Kaj naj stori? Če ne poljubi otroka, bodo prisotni mislili, da se mu studi, da bi se bolnika z ustnicami dotaknil. Če pa ga poljubi in poljuba ne bo sledilo ozdravljenje, ki ga je Romunka napovedala, bodo vsi doživeli bolester razočaranje. Razmišljanje je bilo tako kratko, da ga prisotni niso opazili. V naslednjem trenutku se je duhovnik sklonil in je z isto vero, ki so bili polni svetniki, ko so poljubovali gobavce, dahnil na otrokove prsi poljub. Bolnik se mu je blaženo smehljajal.

Ko sta ženi videli duhovnikovo početje, sta pokleknila, dvignili roke proti nebu in goreče molili. Pri vratih se je zbrala truma žensk in otrok. Tudi ti so pokleknila in molili. Duhovnik se je pridružil goreči molitvi in je vzdihnil:

— Oče, glej: tako goreče te prosijo, usliši jih! Naim se je poslovil od otroka in se obrnil proti vratom. Truma se je razmaknila in ga pustila ven. Jedva pa je prestopil prag uboge kolibe, so otroci šli za njim in so ga v hipu obkolili.

— Gospod župnik! Gospod župnik! — so vzklikali veselo.

Naim se je ustavil. Veselo je pogledal po otrocih. Srečen je bil med njimi. On jim ni nikdar delil denarja ali sladkarij; ni jih torej priganjala k njemu niti sladkosnednost, niti lakomnost: oni so bili zadovoljni s tem, da so slišali njegovo besedo.

Vreme je bilo vedro in milo. Župnik je peljal otroke proti parku. V parku se je vsedel na klopo. Otroci so se zgnili okrog njega ko piščeta okrog kolkje in so odpirali drug drugega, ker mu je vsak hotel biti čim bližji.

— No, otroci, kaj hočete sedaj? — se je nasmešnil malčkom župnik.

— Gospod župnik, — so prosili otroci — pripovedujte nam kako zgodbo!

Župnik je otrokom običajno pripovedoval evangeljske prilike in jih je često ponavljal, ker so se otroci tem bolj zanimali zanje, čim bolj so poznali osebe. Na ta način so jim postale znane vse osebe svetih knjig. Zelo dobro so poznali Andreja, Filipa, Jakoba in Janeza. Peter je bil njihov prijatelj, lepota Marije Magdalene jih je očarala, Devica Marija za njih ni bila samo kip, marveč živa polna milosti in dobrote. Jezusa so v duhu kar živega gledali pred seboj.

— Katero zgodbo? — je vprašal Naim in se je zagledal v obraze malčkov, kakor da bi jim hotel iz oči brati njihove želje.

— Zgodbo o usmiljenem Samarijanu — se je oglasil neki fantek. Drugi so v zboru ponovili njegovo željo in pri tem so udano strmeli v duhovnika. (Dalje sledi.)